

Стаття розповідає про освітню програму Ради Європи "Песталоцці", що має на меті післядипломну професійну підготовку педагогічних працівників, та про те, як взяти у ній участь.

Статья рассказывает об образовательной программе Совета Европы "Песталоцци", цель которой - последипломная профессиональная подготовка педагогов, и о том, как принять в ней участие.

Paper tells about flagship programme of the Council of Europe for the professional development of teachers and education actors 'Pestalozzi' and how to participate in it.

УДК 371.4

ПРОГРАМА РАДИ ЄВРОПИ "ПЕСТАЛОЦЦІ": ЯК УЧИТЕЛЯМ УЗЯТИ УЧАСТЬ?

Л. М. Іщенко

І. Про програму "Песталоцці"

"Песталоцці" – програма Ради Європи для підвищення кваліфікації працівників освіти.

У складі Директорату із питань освіти та мовної політики Ради Європи є підрозділ "Песталоцці", що організовує та проводить постійно діючі семінари "Європейські модулі для навчання тренерів" із метою підготовки практиків-професіоналів. Такі практичні семінари спрямовані на розвиток гуманної та інклюзивної освіти.

Ця програма діє у 50 країнах, що підписали Європейську культурну конвенцію. Робочі мови програми "Песталоцці" – англійська, німецька та французька, Ради Європи – англійська і французька.

Програма "Песталоцці" орієнтована на працівників освіти (вчителів, викладачів, працівників сфери післядипломної освіти, інспекторів, працівників управлінь освіти, районних (міських) методичних кабінетів, радників із питань освіти, методистів, тьюторів, авторів підручників та ін.), які обіймають посади, що дають їм можливість поширювати знання, здобути під час перепідготовки.

У резолюції 23-ї сесії Регулярної конференції міністрів освіти європейських країн "Освіта для стійкого суспільства: роль вчителів" (Словенія, червень 2010 р.) зазначається: "...визнати провідну роль програми "Песталоцці" у процесі формування тих знань, умінь і переконань, які потребує суспільство, що обирає шлях розвитку, спрямований на виховання демократичних цінностей", "...ухвалити позитивні здобутки програми "Песталоцці", спрямовані на вдосконалення її ефективності та впливу на держави – члени Ради Європи".

Програма "Песталоцці" має на меті професійну підготовку вчителів із урахуванням нових вимог до педагога із боку суспільства, шкіл та учнів. Європейські модулі спрямовані на розробку практичних рекомендацій щодо організації навчально-виховного процесу на сучасному етапі. Участь у програмі надасть українським освітянам можливість усвідомлено будувати процес власного професійного розвитку та брати участь в управлінні цим процесом.

Метою участі України у Програмі "Песталоцці" є встановлення зв'язків між тренінговими центрами післядипломної педагогічної освіти України та країнами Європи для покращення обізнаності у нагальних проблемах освіти та поширення найкращого педагогічного досвіду, стандартів і практик в Україні і у країнах Європи; можливість використання творчих доробків країн-учасниць програми в навчально-виховному процесі; залучення українських педагогів до розробки тренінгових матеріалів; розвиток мережі тренерів у різних областях України; можливість участі вчителів у Європейських семінарах, налагодження співпраці із країнами Європи.

Веб-сторінка програми "Песталоцці" (<http://www.coe.int/pestalozzi>) пропонує практичну інформацію для майбутніх учасників, а також документацію та тематичні ресурси.

Щороку за цією програмою майже 2 500 працівників освіти відвідують курси підвищення кваліфікації. Кожного семестру пропонується приблизно 15 європейських семінарів із основних напрямів діяльності Ради Європи із особливим наголосом на освіті: освіта для демократич-

ного громадянства та прав людини, викладання історії, відповідь на насильство в повсякденному житті, освіта дітей-ромів, міжкультурний та міжрелігійний діалог, викладання європейського виміру в школі тощо.

Головні теми програми "Песталоцці":

- ◆ освіта для демократичного суспільства і права людини;
- ◆ міжкультурна освіта та освіта в умовах соціально-культурного розмаїття;
- ◆ історія освіти;
- ◆ історична пам'ять і попередження злочинів проти людяності;
- ◆ права дітей;
- ◆ профілактика насильства;
- ◆ медіа грамотність;
- ◆ гендерна рівність та гендерна тематика в освіті;
- ◆ інші теми та спільні проблеми і методологія.

Двічі на рік, у травні та листопаді, Рада Європи публікує перелік європейських семінарів, що відбуватимуться у країнах – сторонах Європейської культурної конвенції. Перелік семінарів, аплікаційну форму, контакти організаторів, а також практичну інформацію можна знайти на веб-сторінці за адресою: http://www.coe.int/T/E/Cultural_Co-operation/education/Teacher_training.

Навчатися на семінарах можуть освітяни країн, що підписали Європейську культурну конвенцію*.

II. Основні напрями діяльності Програми "Песталоцці"

1. Симпозіуми, організовані в державах-членах Європейської культурної конвенції (http://www.coe.int/t/dg4/education/pestalozzi/Activities/workshop_en.asp)

2. Європейські семінари в Академії Bad Wildbad (http://www.coe.int/t/dg4/education/pestalozzi/Activities/seminars_en.asp)

Європейські Семінари проводяться в Академії Bad Wildbad кожен рік за підтримки і в тісній співпраці з владою землі Баден-Вюртемберг (Німеччина).

Із осені 2009 року Європейські семінари проводяться також в Осло (Норвегія). Вони організовані за підтримки і в тісній співпраці з Європейським Wergeland центром в Осло.

Перелік Європейських семінарів у 2011 році

- A) Academy of de Bad Wildbad
02/05/2011 – 06/05/2011
130th European Seminar: "Young people's practices of new media (Web 2.0)" Academy of Bad Wildbad, Germany.
CoE 2011 0502-0506 Bad Wildbad

Language: English.

06/06/2011 – 10/06/2011

131. Europäisches Seminar: "Die Integration von SchulerInnen mit sonderpädagogischem Bedarf im gemeinsamen Unterricht. Entwicklung eines Schulleitbildes" Academy of Bad Wildbad, Germany.

CoE 2011 0606-0610 Bad Wildbad.

Language: German.

10/10/2011- 14/10/2011

132nd European Seminar: "Multiperspectivity in history teaching and effective pedagogy", Academy of Bad Wildbad, Germany.

CoE 2011 1010-1410 Bad Wildbad.

Language: English

B) European Wergeland Centre

04/10/2011 – 07/10/2011

4th European Seminar / Think-Tank: "Schools as intercultural communities: Towards indicators for successful intercultural education", European Wergeland Centre, Oslo, Norway.

Language: English

3. Європейські модулі для підготовки інструкторів програми "Песталоцці" (http://www.coe.int/t/dg4/education/pestalozzi/Activities/modules_en.asp)

Основною метою Європейського модуля для підготовки інструкторів є залучення викладачів педагогічних навчальних закладів до активної експертної підготовки навчальних матеріалів, а також створення тематичних мереж викладачів педагогічних навчальних закладів у країнах-учасницях Ради Європи.

Кожна серія модулів із обраної теми складається із 5 етапів: *модуль А*: планування і підготовка (6-8 місяців), семінар (3-4 дні), розробка і пілотування (6-8 місяців, обмін інформацією і досвідом, подання звітності у режимі он-лайн), *модуль В*: семінар (3-4 дні), редагування та розповсюдження (2-3 місяці).

Упродовж роботи вчителі та працівники освіти навчаються стандартів і принципів, пропагованих Радою Європи. Вони здобувають знання і навички щодо загального змісту освіти європейського стандарту, а також підходів до навчання, методології та розвитку компетенцій учителя.

Ті педагоги, що виявляють бажання зробити особистий внесок шляхом участі у різних заходах програми "Песталоцці", а також у інших проєктах у галузі освіти, можуть стати тренерами програми "Песталоцці".

Перелік Європейських модулів у 2011/2012 рр.

"Education for the prevention of discrimination / Education a la prevention de la discrimination"

(http://www.coe.int/t/dg4/education/pestalozzi/Activities/Modules/DISC/DISC_intro_EN.asp)

*Нині 50 країн підписали Європейську культурну конвенцію. Україна підписала Конвенцію 24 лютого 1994 року (набула чинності для України 13 червні 1994 року).

Module A
11/10 - 14/10/2011
European Youth Centre, Strasbourg, Council of Europe
Language : English and French
Module B (tbc)

"Education for the prevention of violence in schools /
Education a la prevention de la violence a l'ecole"
(http://www.coe.int/t/dg4/education/pestalozzi/Activities/Modules/Violence/Violence_intro_FR.asp)
Module A
29/11 - 02/12/2011
European Youth Centre, Strasbourg, Council of Europe
Language : English and French
Module B (tbc)

III. Загальний підхід і рамки проведення заходів

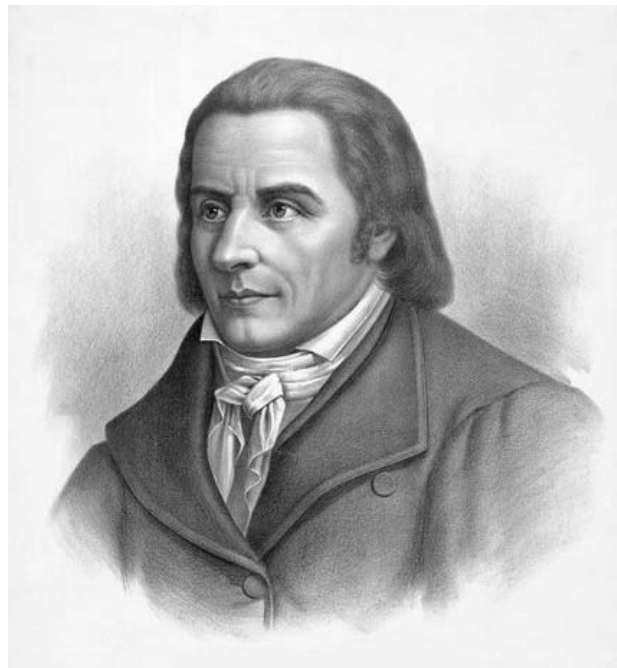
Щороку проводиться близько 10-15 європейських семінарів тривалістю від 3 до 5 днів. Вони надають учителям можливість: ознайомитися з роботою Ради Європи в галузі освіти; взяти участь у обміні багатокультурним досвідом, обмінятися інформацією, ідеями та навчальним матеріалом із колегами з інших країн.

Такий формат програми обрано згідно з європейськими традиціями підготовки вчителів і розроблено у відповідь на виклики Третього саміту глав держав та урядів 2005 року (http://www.coe.int/t/dcr/summit/default_en.asp). На цьому саміті лідери закликали до узгоджених зусиль Ради Європи з метою забезпечення цінностей, що знаходяться в центрі системи європейської освіти. Серед них – повага прав людини, демократії та верховенства закону. Лідери держав-учасників саміту підкреслили ключову роль вчителів у цьому процесі.

Учителі, які беруть участь у програмі, отримують можливість використати творчі доробки країн-учасниць у навчально-виховному процесі та залучитися до розробки тренінгових матеріалів, налагодити співпрацю із країнами Європи. Завдяки програмі відбудеться збагачення національної освіти зарубіжними інноваційними технологіями навчання та розширення зв'язків із європейськими закладами загальної середньої та вищої освіти у питаннях підготовки та перепідготовки вчителів.

Програма "Песталоцці" – це засіб для визнання важливості освіти та підготовки адміністративного та учительсько-викладацького складу до життя і кваліфікованої освітньої діяльності у сучасному різноманітному та багатокультурному суспільстві.

Участь у програмі надасть учителям України нагоду усвідомлено будувати процес власного професійного розвитку та брати участь в управлінні цим процесом.

Йоганн Генріх Песталоцці

Програма "Песталоцці" організовує міжнародну співпрацю працівників освіти у рамках проектів, об'єднаних спільними тематичними та педагогічними інтересами, сприяє зміцненню особистих і професійних відносин на континенті, а також підвищенню поінформованості про ключову роль освіти у справі зміцнення поваги до прав людини, демократії та верховенства закону.

IV. Як взяти участь у програмі "Песталоцці"?

Навчальні заходи програми "Песталоцці" відкриті для всіх фахівців із держав, що підписали Європейську культурну конвенцію. Для участі необхідно відправити заявку за формою, розміщеною на веб-сторінці програми "Песталоцці" (<http://www.coe.int/pestalozzi>) та надіслати копію члену Бюро керівного комітету Ради Європи із питань середньої освіти, спеціалісту департаменту загальної середньої та дошкільної освіти Міністерства освіти і науки, молоді і спорту України Оксані Коваленко (o_kovalenko@mon.gov.ua, тел.: (+38)044-486-24-81).

Вимоги до учасників Програми "Песталоцці":

- ◆ бути відкритим для роботи із колегами в інших культурних контекстах;
- ◆ мати непідробний інтерес і розуміння ролі освіти для майбутніх поколінь;
- ◆ мати високий професійний педагогічний рівень;
- ◆ володіти однією з робочих мов програми не нижче рівня B2 (деталі за адре-

сою www.coe.int/T/DG4/Portfolio/documents/globalscale.doc);

◆ бажати поширення результатів роботи програми "Песталоцці" у своєму професійному контексті.

V. Порядок реєстрації та реєстраційні форми

1. Європейські симпозиуми та семінари (3-4-денні)

Заявки для участі у будь-яких європейських модулях, навчальних симпозиумах і семінарах слід подавати безпосередньо на ім'я національного координатора програми.

1.1. Порядок подачі документів

Кандидати повинні надіслати заявку, підписану та завірену печаткою роботодавця, на адресу національного координатора програми. Правила заповнення, подачі документів, вимоги та правила участі, умови і порядок відшкодування фінансових витрат тощо знаходяться за адресою: <http://www.coe.int/t/dg4/education/pestalozzi/>.

Правила та вимоги до аплікантив: <http://www.coe.int/t/dg4/education/pestalozzi/Source/AdminDocs/RULES.pdf>.

Форма заявки:

http://www.coe.int/t/dg4/education/pestalozzi/Source/AdminDocs/APPLICATION%20FORM_bili.doc.

Перелік документів, що необхідно подати для відшкодування фінансових витрат учасником заходів європейського рівня за програмою "Песталоцці": http://www.coe.int/t/dg4/education/pestalozzi/Source/AdminDocs/COMPULSORY%20DOCS_en.pdf.

2. Європейські модулі (змішані навчальні тренінгові курси, тривалістю 12-18 місяців)

Учасники визначаються національним координатором програми "Песталоцці".

V. Приклад участі українських учителів

У рамках Проекту Ради Європи програми "Песталоцці" на базі Маяківського навчально-виховного комплексу "Загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів – лінгвістичний лицей" з ініціативи Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, управління освіти і науки Волинської облдержадміністрації, Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти відбувся Всеукраїнський науково-практичний семінар "Ключові компетенції вчителя англійської мови в контексті освіти для демократичного громадянства".

Участь у семінарі взяли регіональні координатори Кіровоградської та Закарпатської областей, методисти рай(міськ)методкабінетів і районні координатори Волинської області, а також Тетяна Свиридюк, завідувач відділу гуманітарних дисциплін ВППО, експерт проекту Ради Європи; Євген Возняк, директор Маяківського НВК "Загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів – лінгвістичний лицей"; Мелісса Крутт, волонтер Корпусу Миру США в Україні, викладач англійської мови Волинського національного університету; Наталія Терехова, заступник директора гімназії №18 м. Луцька, тренер проекту.

На семінарі розглядалися питання: "Мовна освіта та роль педагога для сталого демократичного суспільства", "Ключові компетенції вчителя в контексті освіти для демократичного громадянства", "Освіта для міжкультурного взаєморозуміння прав людини і демократичної культури", "Підвищення кваліфікації вчителів у галузі міжкультурної освіти".

Результатом роботи семінару стало вироблення рекомендацій щодо формування компетенцій педагогів для розвитку демократичного суспільства в системі післядипломної педагогічної освіти вчителів англійської мови у Волинській, Кіровоградській та Закарпатській областях і створення мережі освітян для обміну інформацією та втілення демократичних цінностей і стандартів у шкільну практику.

Стаття надійшла в редакцію 10.09.2011 ■

Бібліографічний опис цієї статті:

Іщенко Л. М. Програма "Песталоцці": як узяти участь? / Л. М. Іщенко // Постметодика. – 2011. – № 3(100). – С. 57–60.